

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Polletna naročnina . . . Lir 800
Letna naročnina . . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto X. - Štev. 4

Gorica - četrtek 23. januarja 1958 - Trst

Posamezna številka L 30

Sv. oče o katoliškem tisku

Prinašamo nekaj misli, ki jih je sv. oče povedal v svojem radijskem govoru, katerega je meseca maja preteklega leta naslovil na Udrugiženje ameriškega tiska. V tem mesecu, posvečenem katoliškemu tisku pri nas, bodo besede sv. očeta primerne tudi za naše razmere, saj veljajo njegove besede, kot vedno, vsemu katoliškemu svetu, le izražene so ob tej ali drugi priložnosti.

V začetku svojega govora smatra sv. oče za potrebno, spregovoriti besedo pohvale in vzpodbude onim, ki se vztrajno borijo za zmago Kristusovega kraljestva v svojih deželah. Govoreč o tisku, pravi dalje: »Moč tiskane besede je danes ogrožena od drugih modernih obveščevalnih sredstev; vendar se ne more zanikati velik vpliv, ki ga ima tisk na izoblikovanje mišljenja in na moralno življenje.«

Sv. oče nadalje ugotavlja, da je svoboda pri vsem tem lahko škodljiva in nevarnost poveča: to nevarnost pa lahko prepreči ali zmanjša edinole razgledano javno mnenje. Razna združenja dnevnikov, tednikov, revij imajo tudi plemenito narodno poslanstvo: pripomorejo namreč k temu, da javno mnenje najde in ohrani pot resnice, pravičnosti ter preprostega, poštenega in svetega življenja. »Če vi stremite po tem,« pravi sv. oče predstavnikom ameriškega katoliškega tiska, »boste doprinesli važen delež k miru, blagostanju in zmagi dobrega v vaši deželi.«

Katoliški tisk mora, po mnenju sv. očeta, odražati povezanost, enotnost s Cerkvijo v njeni veri in moralnem nauku. Saj je Kristus svojim apostolom, in preko njih njihovim naslednikom, zaupal resnico, ki jih je on prišel na zemljo oznanjati ljudem. Zato pa učeniška oblast v njegovi Cerkvi pripada, kot je znano, rimskemu škofu za vse verno človeštvo, po njem pa posameznim škofom za skupine vernikov. Pri izvrševanju tega težkega učeniškega poslanstva pa oni potrebujejo pomoči duhovnikov in tudi laikov. Tem v veliki meri služi kot pripomoček — tisk.

»Ta zaželena povezanost s Cerkvijo, zagotovljena in zapečatena s pravičnostjo in dobrotjo,« pravi sv. oče, »bo neuporabna, če — in to je tudi naša prošnja do vas, predstavnikov tiska — se bodo vsi zavedali edine in vzvišene naloge, ki si jo mora vsak izmed vas zastaviti in jo skušati izpolniti: širjenje Kristusovega kraljestva Resnice in Odršenja med ljudmi.«

Tisti, ki stremijo za tem, se razlikujejo od navadnih piscev. Veliko konkretnih problemov, vzeti iz vsakdanjega življenja, čaka na rešitev: tudi to je ena izmed nalog katoliškega tiska; toda samo tista rešitev, ki se bo opirala na smernice, začrtane od neskončne Resnice in Dobrote, bo pravilna in gotova.

ZAKLJUČEK

Ob koncu poudarja sv. oče, da je bil katoliški tisk posvečen in darovan Bogu s prošnjo, da bi ga on naredil vrednega, da se uporabljata kot uspešno sredstvo, ki naj ima dostop do vseh ljudi in ki naj jim olajša pot do večnega življenja.

Odstranili bodo železniške prehode

Zaradi povečanega števila nesreč ob železniških prehodih, je italijanska vlada sklenila, da bo odstranila 806 železniških prehodov na glavnih državnih cestah. Minister za promet Angelini je dne 17. januarja imel tiskovno konferenco po televiziji, kjer je razložil glavne probleme italijanskih železnic. Predvsem je potrebno, da upošteevamo dejstvo, da je danes v Italiji 4 milijone in pol motoriziranih vozil, medtem ko jih je bilo leta 1938 komaj 583 tisoč in da sedem tisoč vlakov, ki vozi po italijanskem potoku, prekorači dnevno 240 tisočkrat 17.500 cestnih železniških prehodov. Minister Angelini se je zato sklical tudi na prebivalstvo in ga pozval k večji pazljivosti in cestni disciplini.

Položaj Cerkve na Poljskem

Marsikje se je zadnje čase pisalo o katoliški Cerkvi na Poljskem, zlasti o njenem stanju po izpustitvi na svobodo kardinala Višinskega. Pri tem so namigavali tudi na tajne dogovore med kardinalom in tajnikom poljske partije Vladislavom Gomulko.

LETA TIPANJA (1945 - 1950)

»Osserv. Romano« odgovarja na take domneve. Predvsem na kratko povzema zgodovino komunističnega preganjanja Cerkve na Poljskem.

Od l. 1945-50 se je vršilo preganjanje točno po navodilih, ki jih je Moskva dala že leto dni prej. Treba je bilo vzbuditi nesoglasje v katoliških vrstah: med ljudstvom in sv. stolico, med duhovniki in škofi, povezanimi z Rimom. Seveda so bili zaradi tega obdolenjeni ameriškega imperializma. V tej dobi so tudi podpihovali nasprotje med »progresivnimi« katoličani in »reakcionarnimi«. Tako so upali, da bo Cerkev kmalu sama propadla zaradi notranjih trenj, posebno še, ker je bila silno aktivna materialistična in brezbožna propaganda zlasti med mladino.

Da bi želi večje uspehe, so prav pridno brenkali na narodne strune, češ da je Cerkev podpirala nacizem v boju proti Poljski, kar je bilo v resnici prav nasprotno. S to izmišljeno pretvezo so odpovedali konkordat s sv. stolico.

S svojimi poskusi pa rdeči gospodarji niso uspeli. Ljudstvo je ostalo Cerkvi zvesto in zato niso mogli nastopiti s sloviti procesi zoper cerkvene dostojanstvenike, kot se je to zgodilo v drugih »rdečih« demokracijah po letu 1945. V sled tega je od l. 1947-50 režim moral malo popustiti, ker se je zbal katoliške zavesti poljskega naroda.

LETA TERORJA (1950 - 1956)

Leta 1950 so boj proti Cerkvi zopet poostri. Moral je biti kdo, ki je očital rdečim poglavarjem, da so zaostali za uspehi v drugih satelitskih državah.

Najprej so zasedli dobrodelno ustanovo »Caritas« in jo izrgali iz rok škofom. Ohranila je še krščanski naslov, a vodili so jo komunisti. Nato so prisilili škofo k nekemu dogovoru, da jih tako podredijo partijskemu vodstvu. Propaganda je ta dogovor razpila na vse štiri strani sveta kot upor škofov zoper papeža. A škofje so vztrajali in nikakor niso hoteli odstopiti od božjih pravic. L. 1953 je izdala vlada odlok o imenovanju škofov in drugih cerkvenih dostojanstvenikov, da bi s tem omajala moč Cerkve. Škofje so protestirali in izjavili v spomenici na vlado, da ne sprejmejo tega odloka. V septembru istega leta je bil interniran kardinal Višinski.

*

Zaradi tega preganjanja se je ljudstvo še bolj oklenilo svojih pastirjev in Cerkve. Z odstranitvijo kardinala Višinskega je ugled Cerkve neizmerno zrastel. Ves trud rdečih je bil zastoj.

PARTIJA JE PRISILJENA POPUSTITI

In prav ta poraz je pripeljal na vlado Gomulko, ki ga je prej partija izključila iz svojih vodilnih vrst. Gomulka je izpustil na svobodo kardinala ter ostale škofo in duhovnike in popravil zakone

iz leta 1950. Cerkvi niso s tem dali svobode, do katere ima pravico, vendar so nekoliko odjenjali pri verigah, v katere je vklejnena.

Poljska je bila na tem, da izbruhne tam brezupna vstaja kot na Madžarskem. Kardinal Višinski in škofje so pozvali ljudstvo, naj raje potrpi, kot da bi tekla nedolžna kri. Nobenega dogovora ni bilo med škofi in Gomulko, le vlada je pustila, da so škofje smeli govoriti, in škofje so naredili kot duhovni voditelji naroda svojo dolžnost.

NOBENEGA DOGOVORA MED KP IN CERKVIJO

Kako je danes na Poljskem? Progresivna organizacija »Pax« še vedno deluje z obilno vladno podporo. Proglašala se za katoliško, a deluje po marksističnih smernicah. Izdaja več prikrito komunističnih listov in revij.

L. 1953 so ukinili odlok o vmešavanju vlade pri imenovanju cerkvenih služb, danes pa so se zopet začeli vmešavati.

Pred sestankom nevtralnih?

Pred kakim tednom se je mudil na obisku v Beogradu indonezijski predsednik Sukarno, ki je pred tem obiskal še Nehruja in Nasserja. Njegov obisk so sicer označili za zaseben, toda v resnici je šlo za obisk s političnim ozadjem.

V svetovni javnosti in pri političnih opazovalcih se je ob tem obisku razširila novica, da namestnik maršal Tito dati pobudo za sestanek najvidnejših nevtralnih držav, t. j. onih vlad, ki vodijo politiko enake razdalje od obeh blokov in predstavljajo nekako tretjo silo. Te države naj bi bile, poleg Jugoslavije, Avstrija, Švica, Švedska, Indija, Burma, Afganistan in Indonezija. Vest sicer ni uradno potrjena, toda razni znaki kažejo, da bi poteza sama na sebi ne bila nemogoča.

Jugoslavija se namreč že ves čas živo poteguje za sestanek med Vzhodom in Zahodom, podobno kot predlaga Bulganin. To jasno izhaja iz dejstva, da je nek uradni jugoslovanski glasnik izjavil, da bi tudi morebitni neuspeh konference na najvišji ravni ne poslabšal položaja v svetu, čeprav bi ne prišli do nobenih stvarnih sklepov za razorožitev. Konferenca nevtralnih držav naj bi imela prav namen dati pobudo za čimprejšnji razgovor med Vzhodom in Zahodom.

Pripisati je treba tudi, da so stiki med jugoslovansko in avstrijsko diplomacijo precej živahni. Po uradnih izjavah avstrijskih krogov pa je težko govoriti o morebitnem pristanku dunajske vlade na tak sestanek.

Kot vse kaže, so za tako politiko bolj navdušene azijske nevtarne države kakor njihove evropske sovrstnice, izzemši Jugoslavijo. Te imajo namreč več stičnih točk, ki vodijo njih politiko »sprejemljivejšega« gledanja na sovjetske pobude. Z vojaško nevtarnostjo pa se razne države niso še nujno izrekle za politično oz. idejno nevtarnost. To je primer evropskih držav, zlasti Avstrije, ki čeprav v vojaškem pogledu zagovarja nevtarnost, stoji politično in idejno na strani Zahoda, kar priča njena prisotnost v raznih

evropskih organizacijah. Zato bi bilo verjetno težko vskladiti mnenja držav, ki so sicer nevtarne na vojaškem, ne pa tudi na ideološkem področju.

Med Francijo in Tunizijo se je vnel precej oster spor. Vsa zadeva je nastala, ko so v Franciji izvedeli, da je bilo neko število francoskih ujetnikov po alžirskih upornikih prepeljanih v Tunizijo. Zato je francoski vladni predsednik Gaillard poslal v Tunizijo posebno odposlanstvo z nekim generalom na čelu. To pa Tunizijcem ni bilo všeč. Zato predsednik Burgiba odposlanstva sploh ni hotel sprejeti. Ta gesta je seveda pomenila za Francoze velik moralni udarec.

Po drugi strani pa so alžirski uporniki izjavili, da se francoski ujetniki ne nahajajo na tunizijemskem ozemlju.

Ta spor je še povečal že itak obstoječe nezaupanje med Francozi in severnimi Afrikanci. Vendar pa bo Francija morala le spreminiti svoje dosedanje gledanje na alžirski problem, če hoče, da bo v tem delu sveta prišlo do trajnega in pravičnega miru.

Francija in Tunizija

Med Francijo in Tunizijo se je vnel precej oster spor. Vsa zadeva je nastala, ko so v Franciji izvedeli, da je bilo neko število francoskih ujetnikov po alžirskih upornikih prepeljanih v Tunizijo. Zato je francoski vladni predsednik Gaillard poslal v Tunizijo posebno odposlanstvo z nekim generalom na čelu. To pa Tunizijcem ni bilo všeč. Zato predsednik Burgiba odposlanstva sploh ni hotel sprejeti. Ta gesta je seveda pomenila za Francoze velik moralni udarec.

Po drugi strani pa so alžirski uporniki izjavili, da se francoski ujetniki ne nahajajo na tunizijemskem ozemlju.

Ta spor je še povečal že itak obstoječe nezaupanje med Francozi in severnimi Afrikanci. Vendar pa bo Francija morala le spreminiti svoje dosedanje gledanje na alžirski problem, če hoče, da bo v tem delu sveta prišlo do trajnega in pravičnega miru.

V Italiji

je politično življenje kaj razgibano. Prejšnjo soboto je ministrski predsednik Zoli odgovoril na obe Bulganinovi poslanici. V svojem odgovoru poudarja Zoli trdno voljo Italije, da ne bo izvedla nobenega napada ter poziva moskovsko vlado, naj sodeluje pri rešitvi razorožitvenega vprašanja s pametnim zadržanjem. V ostalem pa je italijanski odgovor podoben onim drugim zahodnih držav.

razdelitve mest v vodstvu nove stranke kot iz kakih načelnih razlogov.

Tudi levica je delavna. Nenni je poudaril, da bo italijanska socialistična stranka še naprej zahtevala nevtralistično usmeritev Italije. Nennijevi stranki je uspelo tudi okoristiti se z zlitjem neodvisne socialistične zveze (ki jo podpirajo naši titovci) z Italijansko socialistično stranko.

Predstavniki Krščanske demokracije pa poudarjajo, da si v primeru zmage pri prihodnjih volitvah nočejo pridobiti monopola nad državnim ustrojem, češar jih obtožujejo nasprotniki, pač pa, da hočejo ohraniti krščansko tradicijo, svobodo in demokracijo italijanskega ljudstva. Mi bi še predstavili, da bi bilo lepo, ako bi ta načela izvajali tudi v odnosih do slovenske manjšine.

Poljske težave

Veliko pozornost je vzbudila vest o nenadnem in tajnem sestanku med Hruščevom in tajnikom poljske komunistične stranke Gomulko. Kaj je Hruščeva privedlo tako hitro na Poljsko? Obisk si lahko razlagamo z dveh vidikov, t. j. s poljske notranje politike in sovjetsko-poljskih odnosov. V zunanje-političnem delu razgovora je gotovo bilo precej razpravljano o poljskem predlogu za brezatomski pas v Srednji Evropi. Sovjeti verjetno niso z njim popolnoma zadovoljni. Moti jih dejstvo, da je v tem pasu zapopadana ena sama zahodna država in kar tri njene podložnice. Jasno pa je, da jim ta načrt vseeno prinaša nedvomne strateške koristi.

Drug važen činitelj pa je odnos Varšave do Kremlja. Sovjeti bi radi na vsak način izsilili od Gomulke popolno pokorščino svoji politiki. Treba je reči, da so izbrali za to ugoden trenutek. Poljska se namreč nahaja v velikih gospodarskih težavah, ki jih lahko prebrodi le z učinkovito tujo pomočjo. Sovjeti naj bi zato obljubili Poljski gospodarsko pomoč, seveda pod pogojem, da se ta postavi odločno na stran komunističnega tabora, da se izbeži revizionistov ter da ne sprejme ameriške pomoči.

Kot vidimo, gre torej Poljska iz težave v težavo. Težko je zaenkrat reči, kam se bo to obrnilo.

Orožje Alžircem?

je vozila jugoslovanska ladja »Slovenija«. Orožje je prišlo iz Češkoslovaške in so ga vkrkali na Reki. Uradno je bilo rečeno, da vozi »Slovenija« orožje za državo Jemen, toda namesto skozi Suez v Jemen je ladja krenila proti zapadu. Francoska špijonaža je zavohala, da orožje ne bo za Jemen, temveč za Alžirce. Zato sta dva francoska rušilca ustavila »Slovenijo«, ko je ta plula ob severnoafriški obali. Prisilili so jo, da je zavila v severnoafriško pristanišče Costantino. Tu so raztovorili toliko orožja, da bi mogli oborožiti več bataljonov. Zaradi tega tihotapstva je francoska vlada protestirala v Beogradu, a tudi Beograd ni ostal dolžan in je prav tako protestiral zoper Francoze, ker so ustavili tujo ladjo izven svojih teritorialnih vod. Oba protesta sta utemeljena, zato bodo prav gotovo vso zadevo mirno poravnali. Za Tita je pa zadeva v tem trenutku precej neljuba, ker je prav sedaj hotel začeti svojo igro za sestanek nevtralcov. Kako naj bo nevtralen, če pusti, da njegove ladje prevažajo orožje za upornike zoper pariško vlado?

NAŠ TEDEN V CERKVI

IZ SV. EVANGELIJA

Tisti čas, ko je prišel Jezus z gore, so ga spremiljale velike množice. In glej, pristopil je gobavec, padel predenj in rekel: Gospod, če hočeš, me moreš očistiti. — Jezus je stegnil roko, se ga dotaknil in rekel: Hočem, bodi očiščen. — In takoj je bil očiščen od gob. In Jezus mu je naročil: Glej, da nikomur ne poveš, ampak pojdi, pokaži se duhovniku in prinesi svoj dar, ki ga je zapovedal Mojzes, njim v pričevanje. — Ko je pa prišel v Kafarnaum, je pristopil k njemu stotnik in ga prosil: Gospod, moj služabnik leži doma mrtvouden in zelo trpi. — Jezus mu je rekel: Pridem in ga ozdravim. — Ali stotnik mu je odgovoril: Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in moj služabnik bo ozdravljen. Zakaj tudi jaz, ki sem pod oblastjo in imam vojake pod seboj, rečem temu: »Pojdi«, in gre; in drugemu: »Pridi«, in pride; in svojemu služabniku: »Stori to«, in stori. — Ko je pa Jezus slišal, se je začudil in rekel svojim spremljevalcem: Resnično, povem vam, toliko vere nisem našel v Izraelu. Povem vam pa, da jih bo veliko prišlo od vzhoda in zahoda in bodo sedeli za mizo z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeskem kraljestvu, otroci kraljestva pa bodo vrženi ven v temo; tam bo jok in škripanje z zobmi. — In stotniku je rekel Jezus: Pojdi in, kakor si veroval, se ti zgodi. — In služabnik je bil ozdravljen tisto uro.

Gobavec in stotnik, oba pokažeta globoko vero in zaradi nje sta uslišana. Uboغي bolnik si izprosi zdravje, ponižni stotnik pa uslugo.

Tisto, kar je nam ljudem najbolj potrebno, je sv. vera. To je prva zveličavna krepost. Brez vere ni pravega življenja, brez nje je vse brez smisla in brez vere ne

more biti sreče. Vera nam je torej nadvse potrebna. Skrbno si jo čuvajmo, gojimo in hranimo! Ona naj sveti v našem življenju, vedno in povsod! Ona naj nas vodi, bodri, podpira in rešuje! Z vero bomo premagali vse skušnjave, vse križe in težave. Z njo bomo dobro prestali preizkušnjo tega sveta, z njo bomo zmagali in prišli do našega cilja. Samo vera nas more privedi v nebesa, samo vera nas more docela osrečiti. Brez vere ne bo ne sreče ne nebes. Čuvajmo jo torej kot zlato in še bolj! Hranimo jo z molitvijo, sv. zakramenti, z verskim življenjem! Po njej uravnajmo naše življenje! Verujemo v Presv. Trojico, verujemo v Jezusa in Marijo, verujemo v nebesa in posmrtno življenje, verujemo v nevarnost greha in grešnega

Iz življenja Cerkve

Delo sv. očeta v preteklem letu

Zdi se, da sveti oče iz leta v leto več dela. V preteklem letu je dovolil 797 privatnih avdienc in 64.000 posebnih. Pri skupnih sprejemih je bilo navzočih nad 800.000 ljudi. Skupno je sveti oče v preteklem letu sprejel nad 1 milijon ljudi. Tudi pri izvrševanju najvišje učiteljske službe je bil svet oče izredno delaven: imel je 98 govorov, in sicer 38 v francosščini, 24 v italijanskščini, 15 v angleščini, 11 v španščini, 6 v nemščini in po 2 v portugalskem in latinskem jeziku.

Poleg teh govorov je sveti oče izdal 4 obširne poslanice in eno apostolsko konstitucijo: v prvi poslanici govori o misiionih; drugo je izdal ob tretji stoletnici mučeniške smrti sv. Andreja Bobóle, v tretji poslanici spominja na 100-letnico Marijinega prikazovanja v Lurdu in v četrti govori o radiu, kinu in televiziji.

Naštetjemo vam še po časovnem vrstnem redu najvažnejše osebnosti, ki so v preteklem letu obiskale svetega očeta: podpredsednik Združenih držav Nixon; ministrski predsednik Luksemburga Jozef Beck; knez in kneginja knezvine Monako; predsednik francoske republike René Coty; regentinja afriške dežele Basutoland; predsednik nemške zahodne republike Theodor Heuss; irski ministrski predsednik De Valera. Veliko zanimanje v svetu je vzbudil obisk poljskega kardinala Višinskega.

Komunistična nepristranost

»L'Osservatore Romano« poroča o župniku Severinu Vitaliju iz majhnega kraja Osio di Sopra pri Trevigliu, ki je nedavno umrl zadet od možganske kapi. Pokojni župnik je pred sedmimi leti začel veliko socialno delo v svoji župniji. Osnovalec je posebnih druženj mladih fantov iz svoje župnije in začel graditi stanovanjske hiše. Sam je bil za zidarja, geometra; delal je načrte in vodil delo. S svojimi poštvalnimi sodelavci je zgradil 130 hiš s 500 prostori, ki so jih dobili njegovi župljani. Značilno je, da se tega velikega požrtvovalnega delavca noben levičarski časopis ni spomnil. Socialno delo katoličanov pač nima pri komunistih nobene vrednosti, ker ne služi za doseg njihovih političnih namenov — zato o njem molčijo.

Dar v priznanje

Sveti oče je poslal škofovski prstan nadškofu v Valenciji na Španskem. Tamkajšnji nadškof je namreč ob zadnjih velikih poplavah, ki so zadele njegovo škofijo, podaril lastni škofovski prstan za poplavljenje.

Dar francoskega državnega poglavarja

Na praznik sv. Treh kraljev je izročil francoski poslanik v Rimu krasne mašne paramente kapitulju lateranske bazilike. Paramenti so osebni dar predsednika francoske republike. Poslal jih je v spomin na svoj obisk v lateranski baziliki v preteklem letu.

Prvi groenlandski duhovnik

Groenlandija bo dobila svojega prvega domačega duhovnika. Na mašniško posvečenje se pripravlja Finn Lyng, ki je konvertit.

Redovniški poklici

Francija ima 130.000 redovnikov in redovnic, Belgija skoraj 60.000 in Kanada 66.000. Pri zadnjem kongresu redovnikov v Rimu so napravili posebne statistike o

življenja, verujmo v brezpogojno potrebo dobrote in svetosti!

Mi ljudje smo vedno kakor majhni otroci: polni sanj in polni želja. Vsi si želimo le dobrote in nič drugega. Ne pozabimo, da čez dobrote (vse brez izjeme) gospodari Bog, večni Trojedini Bog. Iščimo jih torej v prvi vrsti pri Njem! Prosimo vedno znova Jezusa in vedno znova nam bo po Svoji božji uvidenosti pomagal. A izpolnimo potrebne pogoje: imajmo živo vero, goreče zaupanje v neskončno božjo dobrotu, bodimo ponižni in spoštljivi, pokažimo hvaležno ljubezen in ljubečo hvalečnost do neskončnega božjega Dobrotnika, bodimo Mu vdani in pokorni, imejmo čisto srce in neomadeževano dušo, živimo pošteno in sveto življenje, polno iskrene ljubezni do Boga in plemenitosti do bližnjega! — Presladki Jezus, poživi nam vero in daj nam potrebno svetost!

redovnih poklicih in iz teh statistik je razvidno, da so francosko govoreče dežele najbolj bogate na redovniških poklicih.

Delavska univerza

Spansko ministrstvo za delo je izročilo novo delavsko univerzo v Sivlji salezijanski družbi. Na univerzi bo poučevalo 40 salezijanskih profesorjev. Letos potече 75 let, odkar je don Bosko začel z delom svoje družbe v Španiji.

20 kardinalov v Lurdu

Otvoritvene slovesnosti ob začetku marijanskega leta v Lurdu, 11. februarja, bo vodil kardinal Gerlier, nadškof iz Liona, ki je bil svoj čas škof v Lurdu.

20 kardinalov in več sto škofov je pripravilo svoj prihod v Lurd v marijanskem letu.

Laični misijonarji

15 mladih katoliških delavcev iz Belgije je odpotovalo v misijonske kraje, kjer bodo pomagali pri misijonskem delu. Število laičnih misijonarjev vedno bolj raste.

VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

Gregorijanske maše

Rada bi kaj vedela glede gregorijanskih maš. Kdaj in kako so nastale?

Tržaška bralka

Gregorijanske maše imenujemo tako po papežu sv. Gregorju Velikem, ki jih je prvi uvedel v sv. Cerkev; obstoj pa v tem, da 30 dni zaporedoma darujemo sv. mašo za neko določeno umrlo osebo.

O njih nastanku poročajo naslednje: Ko je bil sv. Gregor Veliki opat v samostanu sv. Andreja v Rimu, je neki menih Just pridržal zase tri zlatnike. Opat Gregorij je zaradi tega prestopka meniha hudo okregal že med njegovo boleznijo. Ob smrti pa ga je ukazal pokopati na neposvečenem kraju. Pozneje je naročil prijorju Preziosu, naj daruje za umrlega meniha Justa sv. mašo 30 dni zaporedoma, ne da bi izpuštil en sam dan. Zadnji dan se je menih Just prikazal sobratu Copiosu in mu naznanil: »Do sedaj sem trpel, sedaj pa mi je dobro.«

O izrom na to izročilo so v slovitim benediktinskem samostanu Clumy na Francoskem ohranili navado, da so za rajnimi darovali 30 sv. maš zaporedoma. Med vernim ljudstvom pa se je razširilo prepričanje, da Bog v svojem velikem usmiljenju dodeli duši, ki se zanjo daruje gregorijanske maše, hitro rešitev iz vic. Cerkev je to navado odobrila.

Za gregorijanske maše je pa potrebno: 1. da se darujejo za isto dušo 30 dni zaporedoma brez prekinitve; 2. ni potrebno, da se mašuje v črni barvi; 3. ni potrebno, da mašuje isti duhovnik; 4. če se vrsta po krivdi duhovnikovi pretrže, se mora začeti znova.

Gregorijanske maše se ne morejo darovati za žive.

Ali so sanje greh?

Vedel bi rad, ali se smatra za greh, če se človeku kaj nerodnega sanja, n.p. uboj, nečistovanje ali kaj drugega, kar se v budnem stanju smatra za greh.

Tomaž

Za greh, uč katekizem, je potrebno jasno spoznanje in prosta volja. V spanju pa človek nima ne enega ne drugega, čeprav se mu zdi, da so bile sanje žive še bolj, kot če bi bilo res. Zato pa sanje niso nikoli greh, pa naj bodo še tako grde in še tako žive.

OBVEZNA CIVILNA POROKA V ITALIJANSKI ZAKONODAJI

Do francoske revolucije je veljala v Italiji izključno cerkvena poroka. Zmagovito prodiranje Napoleonovih armad je razširilo po Evropi francosko oblast in skupno z njeno zakonodajo tudi »civilno poroko«. Po razpadu Napoleonovega imperija se je zrušila tudi njegova zakonodaja in v Italiji so ponovno vpeljali cerkveno poroko. A ne več v prejšnjem obsegu. Stevilne ideje in zamisli vihrave francoske revolucije, dobre in slabe, so tako prešile tedanje evropske množice, da je bil povratek na staro dejansko nemogoč. Razne države, v katere je bila tedaj Italija porazdeljena, so ohranile marsikatero zakonsko določbo ukinjene francoske zakonodaje in tako tudi nekatere predprave v zvezi s poroko. Tako je makedonski vojvoda l. 1814 odredil, da si morajo župniki izposlovati za vsako cerkveno poroko posebno predhodno civilno dovoljenje; neapeljski kralj je l. 1819 uzakonil predpis o civilni zaroki in o predhodnih civilnih oklicih na županstvu, kot pogoja za priznanje cerkvene poroke. To slednjo zakonsko določbo je l. 1820 sprejela tudi vojvodina Parma.

Italijanska zakonodaja se naslanja predvsem na pravni red, ki je bil uzakonjen v piemontski kraljevini. V Piemontu so že l. 1850 proučevali znani »Siccardijev zakon« o civilni poroki, ki ga je papež Pij IX. najostreje obsodil. Toda mlada revolucionarna Italija, vsa prežeta z Mazzinijevim liberalizmom in proticerkvenim duhom framasonskih lož, se je prav tedaj pripravljala na vojni pohod na papežovo prestolnico Rim. Prostožidarske lože so videli v uvedbi obvezne civilne poroke zlom prestiža rimskih papežev in odločilen korak do političnega in zakonodajnega zedinjenja združene Italije. In tako je novi civilni zakonik iz leta 1865 uvedel v Italiji ustanovo obvezne civilne poroke, kar pomeni, da je država priznavala za zakonito poroko samo ono, ki je bila sklenjena na županstvu, in da je bil odvzet cerkveni poroki sleherni državljanski učinek in vsaka veljavnost, tako da so samo v cerkvi poročeni zakonci veljali pred državo za priležnike.

OGORČENO ODKLANJANJE CIVILNE POROKE

Ogorčenje, ki ga je izzvala »civilna poroka« med vernim italijanskim narodom, je bilo nepopisno. Z vseh strani so deževali protesti, ki so najodločnejše izražali globoko užaljenost in splošno zgražanje, da je državna oblast pogazila svetovni tisočletni običaj cerkvene poroke, ki je pred Bogom in v duši narodovi obžarjen z veličino zakramenta, in da je tako težko ranila samo svetost in dostojanstvo družinskega svetišča. Splošno ogorčenje vernega ljudstva je v kraljicah ztrlo vsak naslednji bedni poizkus, da bi uzakonili razporoko, ki je naravna posledica civilne poroke, ali vsaj določbo, naj se civilna poroka vrši pred cerkveno. Samó zaradi izrecnega ukaza cerkvene oblasti so verniki pristali na to, da tudi pred državo »pozakoni« cerkveno poroko z naknadnim civilnim dejanjem pred županom.

KONKORDAT IZ L. 1929 IN POROKA

Civilna poroka, pravcati črni madež italijanske zakonodaje, je prizadela narodu nepopisno versko, moralno in gmotno škodo, saj je bila vir neshetih pravnih sporov, nizkih sleparij, zlasti pa bridkih družinskih tragedij in javnega pohujšanja. Tega si niso prikrivali niti sami državni organi. Vsa moralna beda in pravna puhlost civilne poroke je bila javno razkrinkana leta 1929, ko so v rimskem senatu razpravljali o konkordatu. Sam vladni načelnik je poročal: »Civilna poroka se je prenekaokrat izrodila v kaj smešno burko!« In senator Asquini: »Izkusnja in znanost sta obsodila ustanovo civilne poroke kot škodljivo in nesmiselno.«

Zadeva je bila končno rešena s 43. členom konkordata in iz izvršnim zakonom z dne 27. V. 1929, št. 847. Državna oblast se je obvezala, da vrne poroki, temelju družine, dostojanstvo, ki ga zahtevajo katoliške tradicije italijanskega naroda, in zato je dala polno priznanje zakramentu sv. zakona, ki se sklene po določbah kantskega prava in zakonito prepíše v občinske zapisnike.

S »konkordatnim« ali »kanoničnim« zakonom sta se Cerkev in država zadovoljivo sporazumeli v tako sporni zadevi, kar je zelo ugodno vplivalo k pomiritev duhov in k sreči državljanov.

Sicer pa tudi ta rešitev ni bila najboljša. S konkordatom država ni uknila civilne poroke, samo spremeni jo je iz obvezne v fakultativno, to je dano na prosto iz

biro onim, ki ne marajo cerkvene poroke. Pa še več. Vpeljali so prav ob tej priliki še novo vrsto poroke, ki se označuje kot »nekatoliška poroka«, ker jo lahko sklepa pripadniki nekatoliških državno priznanih verstev pred lastnimi verskimi služabniki. Današnja italijanska zakonodaja pozna tako trojno obliko poroke: cerkveno (kanoniško), nekatoliško in civilno.

Statistika pa nam pove, kako italijanski narod upošteva to trojo vrsto porok: na 1000 porok jih je 984 cerkvenih, 14 civilnih in 1 nekatoliška.

Toda kako gleda Cerkev na sodobno italijansko zakonsko zakonodajo? Kaj meni o raznih vrstah poroke? Kaj so katoličani dolžni v vesti? — O tem v naslednjem članku.

Jurij

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Težave naših beguncev

V zadnji številki »Luči«, mesečnika za slovenske izseljence v zapadni Evropi, smo zasledili dopis, ki ga tu skoro v celoti ponatisujemo vsem prizadetim v premislek:

Mnogo je bilo nesrečnih beguncev, ki so zaradi komunizma morali pobegniti iz naše lepe Slovenije. Mnogo nas je pa še ostalo, ki smo težko prenašali teror komunizma. Leto za letom jih je pobegnilo veliko, a leto 1957 je preseglo vse meje, toliko jih je zapustilo svoje ljube domove, sreči ali nesreči naproti.

Med temi sem bil tudi jaz. Doživel sem res čuden postopek avstrijskih oblasti. Po dvanajstih dneh sem jim pobegnil iz taborišča (»lagerja«) skupaj še z 20 Slovencev ter smo se prebijali naprej, ker so nas hoteli vrniti v Jugoslavijo. Tistim, ki so imeli kaj drobitja v žepu, je še kar šlo; a ostale brez denarja so kmalu položili in jih takoj vrnili. Samo petim se nam je posrečilo prebiti se do Valka-taborišča pri Nürnbergu v Nemčiji. Tu smo dobili zatočišče in skromne besede hrvatskega dušnega pastirja in ničesar več. Sam si pomagaj, kakor si veš in znaš, ker se za nas nihče ne briga. Radi bi, da bi nas prišel kak slovenski duhovnik pogledat, zlasti družine z otroki. Kje so naši zastopniki? Srbi imajo svoje odbore, tako tudi Hrvatje. Nas je seveda le peščica. Čas bi bil, da se Slovenci postavimo na noge sami, da ne bi vedno hlapčevali.

Veliko število starejših izseljencev potuje vsako leto na počitnice v domače kraje, pogasit si dušo, da spet lahko pogledajo preko praga svoje rodne hiše. Ko se potem vračajo nazaj, ti odgovorjajo, da ni tako hudo doma. Ali ti ljudje nočejo priznati resnice ali pa niso dovolj odprli svojih oči in napeli ušes ali pa se boje povedati resnico!

Resnica je, da je med temi, ki zdaj beže, nekaj avanturistov, ki sami ne vedo, kaj hočejo. Kar zadeva nas Slovence, smo po večini dobri delavci in nas imajo povsod radi. A najdemo se tudi taki, ki delajo v tujini sramoto vsem ostalim, namreč s prevelikim pijančenjem, ki je zlo za nas vse, ali pa z življenjem in obnašanjem, nevednim poštenega človeka!

Franjo Zorčič

Pogreb A. Grdine v Clevelandu

Pogreb tega prvaka ameriških Slovencev se je z izrednimi slovesnostmi izvršil 5. decembra v Clevelandu. Na tisoče rojakov ga je pospremilo na njegovi zadnji poti. Pontifikalno sv. mašo je ob veliki asistenci duhovnikov daroval clevelandski nadškof Hoban. Prisotni so bili zastopniki krajevnih oblasti ter socialnih in kulturnih organizacij. Na čelu visokih cerkvenih prelatoev je bil škof dr. G. Rožman. Svojega prijatelja je na njegovi zadnji poti spremljal tudi senator F. Lausche, ki je ob tej priložnosti dal za »Ameriško Domovino« naslednjo izjavo:

»Slovenska naselbina in naša država sta z rajnikom izgubila moža izrednih sposobnosti. G. Anton Grdina je žrtvoval vse svoje življenje, je posvetil vse svoje moči ne zase, marveč v prid svojega naroda in svoje svoje domovine. To je zgled, ki bi mu moral vsak s ponosom slediti!«

V imenu dr. Kreka, ki se je prav tedaj mudil na seji amer. odbora za Osvoboditev Evrope, se je od pokojnika poslovil G. Zakej in ga imenoval »najzaslužnejšega ameriškega Slovence«. Med drugim je dejal: »Polagamo v grob truplo neumorno delovnega ljubitelja slovenskega naroda, kakor jih rodi slovenska mati je redka stoletja.«

Nestrokovna merila na radiu

V »Prim. dn.« predzadnje nedelje je napisal skladatelj g. Ubald Vrabec daljši članek o nedostatkih na tržaškem radiu. In reči moramo, da ima v marsičem prav. Saj se je podobnih napak dotaknil včasih že tudi naš list. Da pa bo stvar bolj točna, bomo nekatere Vrabčeve trditve dopolnili.

Tako je potreben pojasnila tale stavek: »Saj je svoj čas celo sam šef oddelka za glasbo — danes je tudi on že v Avstraliji — imel zbor in ne vem še kakšne kvartete za radijske potrebe...« Pisec dokazuje, kako je to nepravilno. Toda slovensko javnost moramo opozoriti, da je bilo to tedaj, ko je titovska komunistična stranka ukazala vsem svojim zborom, solistom, kvartetom, predavateljem, svojemu Slovenskemu narodnemu gledališču itd., da ne smejo več sodelovati na tržaški radijski postaji. Tedaj so ustanovili v Kopru svojo radijsko postajo in vsi ti ansambli so morali tedaj nastopiti tam. Na ta način so hoteli pustiti slovensko radijsko postajo v Trstu brez sodelavcev in brez programa in so jo hoteli na ta način prisiliti k molku. To je bilo 1. 1949. In tedaj je g. Ubald Vrabec kot sluga pokorni sledil temu ukazu in odpovedal vsako sodelovanje. Naša radijska postaja bi bila res brez programa, če ne bi tedaj tisti ljudje, o katerih pravi g. Vrabec, da »so se ustavljali v službi tržaškega radia le začasno, dokler si niso preskrbeli zanesljivejših služb v prekooceanskih deželah...« prišli za delo in prevzeli ves program. Tedaj je moral glasbeni šef, če je hotel, da bo sploh imel pevski program, ustanoviti pevski zbor Škrjanček in ga voditi ter z njim nastopiti. Tedaj je n. pr. solist Marijan Kos dosti nastopal, ker drugega ni bilo. Tedaj sta Karlo in Mirca Sancinova več igrala, ker so drugi odpovedali. Tedaj je Radijski oder prevzel vse dramske oddaje, ker je SNG pokorno sledilo ukazu partije. To je resnica, g. Vrabec!

In mi prav dobro razumemo onemoglo jezo vseh, ki jim je spodletel načrt. Radijska postaja je delala dalje in je kmalu celo izboljšala program. Tistim, ki so jo rešili, vsa čast!

Kasneje so vsi ti »pobegli« izvajalci prišli počasi nazaj. Ko so namreč videli, da gre radio tudi brez njih dalje, so začeli spet vsiljevati svoje sodelovanje. Prosilci so celo jugoslovanska oblastva, da so posredovala pri Angležih in Amerikancih, da so dobili spet nekaj oddaj nazaj. Glede nameščenju uradništva na radio se v glavnem strinjamo z g. Vrabcem. Le to je zamolčal, da so bili prvi, ki so nameščali na radio, jugoslovanski partizani. Del osebja so pripeljali s seboj iz gozda, del pa so ga nastavili potem. Angloameriške oblasti so kasneje vse to o sebi prevzele in kasneje tudi RAI. Tako da je danes nameščenih vsaj že 7 tistih ljudi, ki so jih postavili na radio somišljeniki g. Vrabca takoj v začetku postaje, 1. 1945. Kasneje vemo, da sta bila nameščena vsaj dva bivša urednika »Primorskega dnevnika«, torej spet somišljeniki g. Vrabca. Nekateri tedajni uradniki pa so sami odšli v Koper, tako n. pr. dr. Koršič, ki je bil šef postaje, dr. Demšar, šef glasbenega oddelka, itd. Bili so bolj sposobni kot tisti, ki so jim sledili. Toda naj se g. Vrabec pri njih pritoži, zakaj so odšli. O več drugih, ki so zdaj na radiu, pa dobro vemo, da vse store, da bi g. Vrabcu in njegovim ugodili. Saj je bilo o tem že pisano. Tako je imel g. Vrabec

zares smolo, da je naletel prav na političnega nasprotnika, ko je nastopal na radiu. Saj ga je težko najti.

O zelo slabi pripravi pevskih ansamblov tudi piše g. Vrabec. Tudi to je treba pojasniti, da so ti kompleksi sestavljeni iz njegovih somišljenikov in bi jim pravzaprav lahko povedal to g. Vrabec na kakem sestanku Prosvetne zveze ali kje drugje. Iz pisanja bi namreč nepoučeni bralec lahko mislil, da imajo privilegij nastopati tako nepripravljene zbori in skupine iz vrst njegovih idejnih nasprotnikov. Dejstvo je namreč, da je g. Vrabec sam nastopal, vsaj do nedavna, večkrat na teden: enkrat z ženskim duetom ali kvartetom, enkrat z moškim kvintetom, potem z zborom Glasbene Matice, s Komornim zborom, dokler je bil, itd. Pa nič zato. On je vsaj te ansamble dobro pripravil. Radi bi le poudarili, da ni bil prikrašan. Razen tega pa je nastopalo še zelo veliko

zborov iz istega političnega območja in nešteto zborov, solistov in ansamblov iz Jugoslavije, čeprav večkrat tudi niso bili kaj posebnega, če ne celo zelo slabi. Šlo je namreč nastopajočim za lire.

Vse to je potrebno povedati le zaradi pojasnila, ker je g. Vrabec nekatere stvari zamolčal, oziroma jih prikazal tako, kot da na radiu vlada neka njemu politično sovražna klika. Zdi se, da je g. Vrabec še vedno bolj prijazno in ljubeznivo sprejel kot mi.

O potrebi strokovne izobrazbe se pa povsem strinjamo. Menda je res samo na tej postaji na svetu mogoče, da odločajo o programu strokovno nesposobni ljudje. In prav tako kot g. Vrabca tudi druge nastopajoče radijski nameščenci... »premeščajo pet centimetrov na levo, pol koraka nazaj, pa spet naprej...« ter se v tem izživljajo, ker v strokovnem oziru ne morejo izreči besede. Ali pa je tista beseda tako nestrokovna, da se rajši posmeheš in greš, pa svoje misliš.

V teh izkušnjah smo si tedaj na istem z g. Vrabcem. Nekaj Tržačanov

R A Z N E N O V I C E

Stota premiera SNG

Za stoto premiero SNG je vodstvo izbralo Cehovljevo igrano »Utvaj«. Delo je bilo v režiji Jožeta Babiča dobro pripravljeno, scena zelo lepa. Delo sicer nima kakšne pozitivne velike ideje, vendar ni treba zapisati, da je nemoralno, kot smo morali, žal, pisati ob mnogih drugih predstavah tega gledališča.

V Gledališkem listu pa se upravnik dr. Budal brez potrebe zaganja v Jerane in Mahniče. Oba sta bila mnogo večja demokrata kot pa je krog, v katerem se giblje dr. Budal.

Lanska dobra letina v Jugoslaviji

Zvezni zavod v Beogradu je objavil statistiko, iz katere je razvidno, da je bil lanski pridelek v Jugoslaviji eden najboljših v povojnih letih. K njemu je brez dvoma pripomogla večja prostost, ki jo je država vrnila kmetom, in povečana površina obdelane zemlje, saj se je v lanskem letu povečala za 450 tisoč ha. Pridelek pšenice je znašal v lanskem letu 31 milijonov stotov s povprečno 15,8 stotov na ha, kar znaša za 17,2 milijona stotov več kot pa v letu 1954. Pridelek koruze se je zvišal od 30 milijonov stotov v letu 1954 na 55,6 milijona stotov v letu 1957. Tudi pridelek krompirja in sladkorne pese je bil v lanskem letu zadovoljiv.

V popolnem nasprotju s to statistiko pa je poročilo beograjskega dnevnika »Borbe«, ki poroča o povišanju življenjskih stroškov v Jugoslaviji. Po izjavah »Borbe« so se v mesecu decembru cene živil zvišale za 7 od sto. Razen cen v tekstilni industriji, ki so ostale na isti višini, so se cene kmečkih pridelkov zvišale za 10 od sto, meso za 16 od sto in mleko ter mlečni izdelki za 5 od sto.

Podeljene so bile nagrade Slovenske kulturne akcije

Dne 21. decembra so bili na zadnji prireditvi programskega leta 1957 Slovenske kulturne akcije v Buenos Airesu razglašeni sklepi posebne komisije za nagrade na kulturno-znanstvenem področju, o razpisu katerih smo pred časom poročali tudi v našem listu. Komisija, katero so sestavljali prof. Lojze Geržinič, novinar Ruda

Jurčec, dr. Milan Komar, dr. Branko Rozman in pisatelj Zorko Simčič, je pregledala šest vposlanih rokopisov, med katerimi so bile tri pesniške zbirke, dve literarni deli v prozi in ena znanstvena razprava. Prva nagrada ni bila podeljena, pač pa je bila druga nagrada, namenjena za delo z zgodovinskega področja, podeljena p. M. Grebencu za razpravo »Itinerar sv. Bernarda v letih Anakletove shizme«. Tretjo nagrado je prejela mlada pisateljica Neva Rudolfova, Tržačanka po rodu, ki pa sedaj živi v Avstraliji, za zbirko črtic »Čisto malo ljubezni«. — Mladi pisateljici naše čestitke!

Ob isti priložnosti je bila otvorjena razstava slovenskih likovnih umetnikov v Argentini. Razstavljalo je sedem gojencev različne starosti, ki študirajo na ondotni slovenski umetnostni šoli, seveda poleg svojega rednega dela, s katerim si služijo kruh. Pokazali so 27 oljnatih slik, 63 akvarelov, tušev, barvnih študij in grafik ter 33 skic. Strokovnjaki, ki so si razstavo ogledali, so bili soglasnega mnenja, da so mladi umetniki dosegli velik napredek, posebno v risarski tehniki. Tednik »Svobodna Slovenija« zaključuje svoje poročilo takole: »V Argentini imamo sedaj šolan in nadarjen umetniški naraščaj, najsi so to po letih že gospodje in dame. Tudi v izvenšolskih delih so se že uveljavili. Krog njihovih prijateljev je vedno večji in vedno znova prihajajo tujci, ki se jim čudijo.«

V Zagrebu bodo sezidali največji nebotičnik

V Zagrebu bodo sezidali nebotičnik, ki bo največja stavba v državi. Imel bo 18 nadstropij in bo služil predvsem za urade. Načrt je bil že odobren in bodo v kratkem začeli z delom.

Nove elektrarne

Po vojni je bilo zgrajenih v Jugoslaviji 25 novih termoelektarn ter 32 hidroelektarn s skupno zmogljivostjo 606 MV. Poleg elektarn so zgradili v zadnjem desetletju še številne daljnovode, povprečno 4 tisoč km na leto. Lansko leto je znašala proizvodnja električne energije v Jugoslaviji 6 milijonov 210 tisoč kWh.

Dr. Fuchs na Južnem tečaju

Vodja odprave angleškega Commonwealtha v Antarktiki dr. Fuchs je v spremstvu svojih 11 tovarišev dosegel Južni tečaj ob koncu preteklega tedna. Potoval je s posebnimi traktorji za sneg. Za svojo pot (1.600 km) od izhodišča v Weddebouwen morju do tečaja je rabil skoro dva meseca. Njegovo potovanje ima znanstven namen, zato se mu tudi ni nikamor prav posebno mudilo. Dr. Fuchs je znan geolog, ki je prav zato šel na ozemlje okrog Južnega tečaja, da bi ugotovil njegovo geološko sestavo.

Na Južnem tečaju so ga pričakali vodja ameriške odprave admiral Murray Ellis ter Edmund Hillary, ki je bil že pred Fuchsom na Južnem tečaju, a se je sedaj vrnil v zrakoplovu, da pozdravi svojega poveljnika. Dr. Fuchs namerava nadaljevati pot, da doseže prosto morje na drugi strani. Na tem delu poti ga bo spremljal tudi Hillary.

Najstarejši kmečki upokojenec

Brez dvoma je eden najstarejših, če že ne najstarejši kmečki upokojenec v Italiji, 96-letni »nono Luka« Ceolin iz Vigonova pri Pordenonu, ki je dne 18. januarja prejel iz rok župana pokojninsko knjižico. Rojen je bil leta 1862 pod beneško lombardskim kraljestvom. Vzgojil je pet sinov in ima sedaj že 33 vnukov in pravnukov. Čeravno že v letih, si še vedno upa na polje za lažja dela. Na svojo več kot zaslužen pokojnino je nadvse ponosen in je izjavil, da upa, da jo bo še dolgo užival.

Avstrijski konkordat

Važen dogodek notranjega in zunanjega političnega pomena je odgovor avstrijske vlade na diplomatsko noto sv. stolice o konkordatu. Že pred časom je Vatikan formalno vprašal avstrijsko vladu o njenem stališču do konkordata, ki je bil sklenjen leta 1934, a ni bil uveljavljen. Dve leti sta se koalicijski stranki pogovarjali in kregali o tem vprašanju. Čeprav glede vseh drugih mednarodnih pogodb obe stranki stojata na stališču, da je Avstrija naslednica »stanoške države« pokojnega kanclerja Dolfusa, pa so socialisti glede konkordata zanimali to pravno nasledstvo, ne iz mednarodno pravnih razlogov, ampak iz notranjepolitičnih vidikov. OeVP je sicer po večinskem sklepu te stranke priznavala veljavnost konkordata, vendar se spriču notranjega odpora njenih ne baš maloštevilnih pristašev liberalne in še drugačne preteklosti (nekateri so celo na zelo vidnih mestih), za uveljavitev tega stališča ni baš pretegnila. Vatikan je pa stal strogo na stališču veljavnosti, čeprav je bil pripravljen, z ozirom na spremenjene razmere, v okviru pogajanj pristati na spremembe nekaterih določb konkordata, ki so v novih časih pač izgubile svoj pomen.

S konkordatom je povezano celotno vprašanje odnosov med Cerkvijo in državo, sklepanje zakonskih zvez ter cerkvenega premoženja, ki ga je zaplenil nacizem in še do danes ni bilo vrnjeno. Sedaj sta se o vprašanju

veljavnosti konkordata obe stranki zedinili. V posebni diplomatski noti je Avstrija priznala veljavnost konkordata, obenem pa je izjavila, da želi takoj začetni pogajanja za njegovo spremembo.

Radio Trst A

Nedelja, 26. januarja: 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Slovenski zbori. — 17.00 Richard Cannel: »Najnevarnejša divjačina«, dramatizirana zgodba. — 18.00 Beethoven: Koncert v D-duru za violino in orkester op. 61. — 19.00 Slovenski samospevi. — 21.15 Toscanini dirigira Wagnerja.

Poned., 27. jan.: 11.30 Brezobvezno... drobiž od vsepovsod in... — 18.00 Schubert: Simfonija št. 8 v H-molu »Nedokončana«. — 18.50 Koncert baritona Marcela Ostasevskega, pri klavirju Gojmir Demšar. — 19.15 Radijska univerza: Kako nastane dnevnik: »Dobro in zlo, ki ju poraja dnevnik. — 20.30 Leo Delibes: »Lakmé« opera v 3 dej. — 21.25 približno: (v enem odmoru opere): Sodobna književnost in umetnost: Fairfax Downey: »Sulejman Veličastni« (Emilio Carlucci - prev. Franc Jeza). — 22.30 približno: (v 2. odmoru opere): Rastresene pesni lirike (ureja V. Beličič).

Torek, 28. jan.: 11.30 Brezobvezno... drobiž od vsepovsod in... — 18.30 Pisani balončki. — 19.15 Zdravniški vedež. — 22.00 Italijansko-slovenski kulturni stiki skozi stoletja: »Sodelovanje na področju likovne umetnosti«, poroč. dr. Janko Jež. — 22.30 Debussy: Morje.

Sreda, 29. jan.: 11.30 Brezobvezno - drobiž od vsepovsod in... — 18.00 Matič-Ronjgov: Roženice-glasbene slike, zbor Slovenske filharmonije. — 19.15 Sola in vzgoja: »Nehvaležnost je plačilo sveta«. Predava prof. Ivan Theuerschuh. — 21.00 F. M. Dostojevski: »Stričkove sanje«. Igra v 2 dej.

Četrtek, 30. jan.: 11.30 Brezobvezno - drobiž od vsepovsod in... Predavanje: »Obisk v Ulanu-Batorju« — 18.00 Violinski mojstri. — 18.30 Širimo obzorja: »Moj dom je Evropa«. — 18.50 Slovenske vokalne zasedbe. — 19.15 Radijska univerza: Izumi v zgodovini civilizacije: »Izumi in znanost«. — 20.30 Francoska operna glasba. — 21.00 Ilustrirano predavanje: Življenje in delo velikih banirjev: »Rotschildi«. — 22.00 Mnenja preteklosti in sedanjosti: »Zamolčani Prešeren«. Predava prof. Martin Jevnikar. — 22.15 Koncert pianista Claudija Gerbitza.

Petek, 31. jan.: 18.00 Haydn: Koncert v D-duru za čelo in orkester. — 19.15 Znanost in tehnika: »Izvirni način pridobivanja vode«. Poroča ing. Miran Pavlin. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.00 Dante Alighieri: »Božanska komedija«. Ilustrirano predavanje o delu samem. Pripravil dr. Janko Jež. — 22.30 Strauss: Smrt in preobrazba op. 24.

Sobota, 1. febr.: 16.00 Radijska univerza: O zdravstvu in higieni dela: »Zdravje in delo v tekstilni industriji«. — 17.00 Slovenske instrumentalne zasedbe. — 18.00 Oddaja za najmlajše: Zdravko Ocvirk: »Pepelka«. Igrajo člani Radijskega odra. — 21.00 Jules Verne-Dušan Pertot: Matija Sandorf, tržaški upornik: 1. del »Zarota v Trstu«. — 22.00 Grieg: Peer Gynt, suita št. 1 op. 46.

Dne 2. februarja 1958 - nedelja za slovenski katoliški tisk

Pismo iz Nemčije

OKTOBERFEST

Zadnje dni septembra in prve oktobra se vrši v Münchenu znameniti in povsod poznani ljudski praznik »Oktoberfest« ali oktobrski praznik, ki nima podobnega med sovrstniki.

Čeravno je ta praznik bavarska krajevna prireditve, prihaja vendar vsako leto v München vedno večje število obiskovalcev, ki gredo zadnje čase v milijone. Ne samo iz Nemčije, tudi iz Švice, Belgije, Francije, Anglije in drugih držav se zbirajo za to priložnost na travnikih pred »Bavario« (velik kip, ki smo ga že omenili).

To bi bil nekaj daljni odmev praznikov boga Dionizija, ki so jih nekoč praznovali stari Grki, prikrojen nemškimi navadam. Povod za to je dala poroka prestolonaslednika (poznejšega bavarskega kralja Ludvika I.) s princezinjo Terezijo von Hildburghausen, 17. oktobra 1810, za ka-

tero so priredili velik ljudski praznik s konjskimi dirkami in drugo zabavo.

Lahko bi ga primerjali s semnjem sv. Andreja v Gorici, v močno povečanem obsegu, z vsemi mogočimi zabavišči, na katerih je opaziti skoraj samo odrasle ljudi, otrok prav malo, dolge vrste miz z različnimi jedili, posebno prašičje meso in klobase, kakor tudi pijače, predvsem pivo v velikanskih množinah, ker je »Oktoberfest« praznik piva v najširšem pomenu besede ne samo za Nemce, ampak za ljubitelje piva in pivovarstva vsega sveta.

Ob tej priložnosti se zberejo vsi izdelovalci piva, sploh vsi, ki imajo s tem posla, na nekaj svetovni pivovarski kongres. Pri zadnjem »Oktoberfestu« so se znašli iz 91 dežel, da so od 27. sept. do 6. okt. razpravljali o mednarodnem položaju pivovarstva in pivopitja.

Omeniti moramo, da je Bavarska svetovna proizvajateljica piva in München glavno pivovarsko mesto na svetu, ker nikjer drugje ne znajo skuhati tako dobrega piva kakor v Münchenu.

Ker je pivo, kakor vino, občna, povsod znana pijača, bo morda koga zanimalo, če se pri tem nekaj več pomudimo.

Pivo je ena najstarejših pijač, ki obstoja skoraj odkar je človek. Ze v drugi polovici četrtega tisočletja pred Kr., ko so med rekama Tigrisom in Evfratom Babilonci iznašli pisavo s klinopisi, je umetnik ovekovečil v kamnu pivo. Najstarejši kulturni spomenik nam predstavlja izdelovanje te pijače in žrtvovanje iste bogovom.

Tisoč pet sto let pozneje, v bronasti dobi, ko so Babilonci dobili prvo zbirko zakonov, ki jo poznamo pod imenom »Codex Hamurabi«, je imel skoraj vsak narod pivo. V Egiptu so si med zidanjem piramid z njim gasili žejo, ker so menili, da je to pijačo iznašel sam sončni bog Oziris, na Kitajskem so jo delali iz riža, v afriških pragozdih iz »durree«, Indijanci v Ameriki iz koruze itd.

Kakor poroča rimski zgodovinar Tacit v prvem stoletju po Kr., so znali Germani in Kelti variti okusno pijačo, katera bi bila vredna bogov.

Leta 800 po Kr. je bil Karel Veliki v Rimu kronan za cesarja. Kmalu zatem je obdržal pravico pivovarstva dvorom in kraljevim posestvom. Takrat se je začela obrt ali umetnost kuhanja piva. Prej

je bilo to, kakor pečenje kruha, žensko delo, nato so sprejeli moški to opravilo, ki pa ni bila še nobena obrt.

Po smrti Karla Velikega se je stvar predrugačila, ker so začeli v samostanih izdelavati pivo. V južni Nemčiji benediktinci, v severni cistercijanci. Pozneje, ko so smeli samostani oddajati pivo tudi drugim, se je začelo tekmovanje. Nastala je nova, važna obrt pivovarstva, ki je dajala mestom ugled, veljavo in korist, ker se je začelo pivo izvažati v druge dežele. »Braumeister« ali mojster v kuhanju piva je bil važna osebnost, skoraj bi rekli prvi za županom, če ne istoveten z njim.

Tridesetletna vojna je, kakor drugo, uničila tudi to obrt, ki je po končani vojni kmalu prišla spet na noge. Nemško pivo se je zopet izvažalo.

Pravljjo, da se da napraviti vino tudi iz grozdja; podobno velja za pivo, za katero je treba ječmena, hmelja in vode. Ze leta 1487 je vojvoda Albrecht IV. v Münchenu določil poletne in zimske cene piva ter ukazal, da morajo vsi proizvajalci s prisego izjaviti, da bodo rabili samo te tri stvari.

Dne 12. decembra 1543 je cesar Karel V.

določil davek 2 krajcarja za vedro (l 68,4) piva, da se izplača 600.000 goldinarjev dolga za turško vojsko.

Pivo je postalo neobhodno potreben predmet vsakdanjega življenja, da se je v 18. stoletju smatralo na Bavarskem za peti element (razen 4 takrat poznanih, ogenj, voda, zrak in zemlja).

Ko je l. 1835 stekel prvi vlak v Nemčiji med Nürnbergom in Fürthom, je imel kot edino tovorno blago dva sodčka piva, simbol, kako si je potem nemško pivo s pomočjo železnice in parobroda osvojilo ves svet.

Čeravno se je v polovici preteklega stoletja uveljavila moderna tehnika tudi v pivovarniških obratih, se vendar ne more govoriti o industrializaciji, ker so tudi velika podjetja ohranila obrtniški značaj, ker se pivo ne da standardizirati kakor druge pijače. Obstojta več činiteljev, ki odločajo o kakovosti. Skoraj vsaka večja pivovarna ima svojo posebnost, odvisno od vrste ječmena, hmelja, vode in zraka in drugih okoliščin, v precejšnji meri tudi od mojstra ali tehnika, od katerih ima vsak svojo posebnost ali skrivnost.

(Nadaljevanje)

Gorska kolonija goriške škofije

Forni di Sopra je prijazna vas v Karniji ob vnožju prelaza Mavria. Tu v tej vasi je vstalo ponosno poslopje gorske kolonije, ki jo je zgradila škofijska dobrodelna ustanova iz Gorice kot kraj poletnih počitnic za otroke. Kot je videti že na sliki, je to ponosna zgradba, sestojča iz treh delov. Osrednji del, ki je najvišji, je določen za sedež ravnateljstva, kapelo, kuhinjo in druge potrebne prostore za vodstvo tako velike ustanove. Obe krili pa bosta v glavnem služili za

kakor ima zapisano na svoji osebni izkaznici.

2. Dve fotografiji, potrjeni od županstva.

3. Znesek 50 lir za novo knjižico.

4. Staro knjižico, ki je zapadla, ali pa ki jo lastnik hoče zamenjati z novo s fotografijo.

Nove propustnice s sliko bodo imele veljavo enega leta. Vse stare propustnice, ki niso še popolnoma izkoriščene, veljajo do 31. avgusta in ni potrebno nobeno podaljšanje do tistega roka.

bivanje 600 otrok naenkrat; eno krilo za deklice, drugo za dečke. Ne bo več treba čakati na izmene za dečke in deklice kot dosedaj, oboji bodo lahko hkratu letovali v svežem zraku Karnijskih alp. Zunanja dela pri poslopiju so že dokončana, notranja se pa dokončujejo. V kratkem bo slovesna blagoslovitev te veličastne kolonije, ki bo ena najlepših in najbolj sodobnih daleč naokrog.

Posebnost zgradbe je, da je njen osrednji del samostojen; ima lastno centralno ogrevanje. Zato bo po možnosti kolonija odprta tudi pozimi za smučarje in druge, ki bi radi preživljali zimske mesece sredi planin. Goriška škofijska dobrodelna ustanova je na to svojo zamisel lahko ponosna. Upajmo, da bo vedno služila svojemu namenu, ki je, nuditi ubožnejšim otrokom z bivanjem v planinah potrebno okrepčilo za telo, a še posebno za dušo.

Simbolična izročitev pokojninskih knjižic kmetovalcem

V nedeljo 19. januarja so na sedežu federacije v ulici Boccaccio izročili goriškim kmetovalcem prve pokojninske knjižice. Na Goriškem je 1.100 kmetov, ki bodo odslej prejeli zasluženo pokojnino. Pokojnina je sicer malenkostna, saj znaša komaj 5.000 lir, kljub temu bo za mnoge ostarele kmete pravi blagoslov. Po vsej Italiji je pol milijona kmetov, ki bodo odslej prejeli starostno pokojnino.

Obnovitev obmejnih propustnic

Za obnovitev obmejnih propustnic so po novih navodilih potrebni sledeči dokumenti:

1. Prošnja na posebnem formularju, ki je v prodaji po vseh knjigarnah in trafikah. Prosilec naj navede tudi svojo višino, barvo las in oči ter posebne znake, prav

Skriljevo

Lani je pisal »Kat. glas«, da se naše učiteljstvo premalo udeležuje pri kulturnem delu naše mladine. Kakor je to bridko res, tako pa najdemo tudi častne izjeme. Ena takih je naša »gospodična«, kakor vsi pravimo učiteljci, četudi vemo, da ji je ime Dora Maraž. Kaj je naredila iz naših sedmerih šolarjev in drugih šoli odraslih, ki so doslej šoli in učenje gledali raje od daleč nego od blizu, nam je pokazala božična prireditev. Otroci so nastopili dve nedelji zaporedoma. Po deklamaciji ob jaslicah smo uživali božično igrice v treh prizorih, ki nas je ganila ne samo zaradi revščine, katero je olajšalo božje Dete vernim in zaupnim srcem, ampak tudi zaradi nastopa igralcev samih, ki o kakšnem odru doslej še sanjali niso. Kako modro so se držali, kakor da jim je igra živa resnica! Potem je nastopil nerodni pijanec, ki je vse spravil v dobro voljo. Ganili so nas resni pastirji, katerih najmlajši je bil komaj za spoznanje večji kot njegova svetilka. Zelo lepo je bilo božično rajanje s petjem. Prizor dveh deklic in najstarejšega šolarja, ki je s pristnim vriskanjem spremljal planinsko pesem, so pa morali kar ponoviti. Veseli smo in hvaležni vsem, ki so pripomogli, da smo za dve uri pozabili na vsakdanje skrbi. Obenem pa se čudimo, kako zna dobra volja iz nič kaj narediti. Ko bi imeli kot prejšnja leta dvakrat toliko učencev, bi gotovo še bolj strmeli. Gledalcev je bilo obkraj zadovoljivo število, kar dokazuje, da imamo radi domoče veselice. Drugič nas je počastil s svojim prihodom celo g. didaktični ravnatelj. Prav zadovoljni smo, če kmalu spet kaj podobnega dočakamo, da se mladina ob spretnem vodstvu izobrazi in pokaže sad svojega šolanja tudi drugim. Neprisiljeno obnašanje nekaterih igralcev, ki so resnično

pozabili, da so na odru, obeta dobre uspehe, ki bodo obenem plačilo za trud in vztrajnost delovni gospodični.

Podgora

V prejšnjih tednih se je precej slišalo in govorilo o pogostih pogrebi v bližnjem Ločniku, sedaj so se pa oglasili pogrebni zvonovi pri nas v Padgori. In tako smo se v petek dne 17. t. m. udeležili v velikem številu kar dveh pogrebov, ki sta se zvrstila kar drug za drugim.

Ob 3h pop. smo zadnjikrat spremljali

Rojan

Letošnjo zimo smrt zelo pogosto sega v naše vrste, zlasti med starejše ljudi. V sredo 12. jan. smo spremili k zadnjemu počitku dobrega moža Ivana Rijavca iz ulice Boccaccio. Dočkal je 91 let. Bil je vzoren mož in dosleden katoličan. Vsako nedeljo je prihajal k naši deveti sveti maši. Tudi za zadnje slovo se je skrbno

Opozarjamo vse Križane, naj ne zamudijo izredne prilike!

Sv. Ivan

Preteklo nedeljo 19. januarja je nastopil v dvorani naše Marijine družbe oder iz Bazovice. Vprizorili so Jalnovo dramo Grobovi. Zamislili smo se v za eno stletje nazaj, ko smo gledali tragedijo sta-

V nedeljo 26. januarja ob 12. uri bo v oddaji

»VERA IN NAŠ ČAS«

zanimiv razgovor o našem listu. Poslušajte!

priljubljen. Pri polni zavesti in na lastno željo je prejel zakramente za umirajoče. Pred smrtjo je še določil dar za najbolj potrebne in za novi Marijin dom. Ko se mu je izpolnila še zadnja želja, da je prišel sin, ki je v službi izven Trsta, je tiho zaspal. Bog naj ga nagradi za njegovo zvestobo v življenju!

Sv. Križ

17. januarja je umrla v naši vasi v 83. letu starosti Amalija Sedmak, po domače Belékotova mati. Pokojna je skupno s svojim pokojnim možem Lovrencem, ki je bil naš cerkveni ključar, z varčnostjo in marljivostjo iz skromnih razmer svojo družino dvignila do ene najbolj trdnih in uglednih družin v vasi. Lepo je vzgojila svojih osem otrok, od katerih trije sinovi in tri hčere še živijo in so vsi ugledni in dobri katoličani. Pokojna mati je bila globoko verna. Ni poznala drugega kot dom in cerkev. Vsak dan je bila prva v cerkvi in se pobožno udeležila sv. maše. Vsak dan je tudi prejela sv. obhajilo. Posebno ni nikdar zamudila prvega petka in prve sobote. Bila je med najbolj vnetimi članicami Apostolstva molitve. V njeni hiši so bili duhovniki vedno dobrodošli. Rada je podpirala vse katoliške zadeve. Vsako leto se je spomnila s posebnim darom misijonov. V njeni hiši so bili vedno na mizi vsi katoliški časopisi in knjige.

Naj bo dobri Belékotovi materi Bog, ki je v njega tako trdno verovala in ga ljubila, bogat plačnik! Naj bo pokojna mlajšim ženam in materam lep vzor za življenje! Njenim sinovom in hčeram ter ostalim številnim sorodnikom naše iskreno sožalje.

»Slovenski oder« se pripravlja, da tudi v naši župnijski dvorani uprizori eno naslednjih nedelj prelepo in pomenljivo dramo iz sodobnega življenja, »Kraljevi škrlat«. Igro so odlični igralci uprizorili na več odrih in je povsod žela velik uspeh.

re slovenske kmečke družine. Nastop je zahteval od igralcev precej truda in skrbne priprave. Preprost oder je bil dokaj spretno opremljen. Pojav mladih fantov in deklet na odru Marijine družbe v, naši veri precej sovražni okolici, je bilo veselo presenečenje. Številno občinstvo je bilo hvaležno za dobro podano igro. Posebno pretresljivega prizora umirajoče Polone ne bomo kmalu pozabili. Upamo, da bodo igralci iz Bazovice ponovno naši gostje. Njihov zgled bo morda zdrnil tudi našo mladino.

Bazovica

Pogrebno društvo javlja vsem članom, da bo prihodnja nedeljo ob 15.30 v Preslovi dvorani letni občni zbor. Obenem jih toplo vabi, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora.

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad izrazi sočustvovanja ob smrti naše drage matere in stare matere

Amalije Sedmak

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala č. gg. župnikoma, pevcem in darovalcem cvetja, kakor tudi vsem onim, ki so se je spomnili v molitvi.

Sv. Križ, 19. januarja 1958.

Zalujoče družine
SEDMAK, KOSUTA, CIBIC in KRALJ

ZAHVALA

Globoko ganjeni se zahvaljujemo vsem, ki so se pridružili naši žalosti ter počastili spomin dragega očeta

Mihaela Križmančiča

Bazovica-Ljubljana, 18. januarja 1958.

Družine KRIZMANČIČ

JANUAR 1958 - MESEC NAŠEGA KATOLIŠKEGA TISKA

Wilhelm Hünermann:

38

Na božjih okopih

Resnična povest prevedena z dovoljenjem založbe Herder

»Dobro, dobro,« je zamrmral trgovec in izginil skozi zadnja vrata.

»Gotovo vam gre zelo dobro, gospodična Babette,« je soseda spet začela, »da kmetu lahko ponudite čašo kave. Eden nas pa...«

»No, drugi imajo pa druga sredstva, da se pogrejejo,« se je likarica srdito nasmehnila. Toda obiskovalka ni hotela razumeti, temveč je čebljala naprej:

»No, sicer pa bodo tudi za nas kmalu prišli boljši časi. Ko bodo kmetje v Vandiji popolnoma premagani, je rekel pred kratkim nekdo v jakobinskem klubu, potem bo spet bolje. Potem bomo spet dobili meso, jajca, surovo maslo in vse, kar je danes tako redko. Predvsem pa je treba pokončati plemiče in nezaprisežene duhovnike. Potem bo v Franciji resnično boljše,« je rekel jakobinec.

V delavnici je spet zavzorekalo. To pot je prišel noter neki dimnikar.

»Grdo vreme je danes,« je rekel tudi ta.

»Za božjo voljo, da mi perila ne pomazete,« je vzkliknila Babette prestrašeno. »Kar pojdite tu skozi vrata. Stopnice za na streho boste že našli.«

Spet sta bili ženski sami in seveda je spet klepetala kar

naprej, čeprav ji je Babette komaj še kaj odgovorila. Čez nekaj časa so se vrata v delavnico spet odprla. Tudi pek, ki je vstopil, je rekel, da je vreme grdo. Babette pa ga je naglo porinila skozi vrata.

»Glejte, sedaj pa moram iti v kuhinjo,« se je obrnila proti obiskovalki. Ta pa je mirno rekla:

»Le pojdite, Babette, bom kar počakala, saj imam dovolj časa.«

»Ti ljubi Bog!« je zamrmrala perica srdito sama predse. Potem pa vendar ni šla v kuhinjo. Vzela je drugo srajco, jo razgrnila na likalni mizi in jo oškropila. Bila je kot na oglju. Soseda pa je kar naprej blebetala o vremenu, visokih cenah in slavni bodočnosti. Medtem pa so se vrata v delavnico še večkrat odprla in noter so prišli neki berač, oglar in celo prodajalec misnic. Vsakdo je rekel, da je vreme grdo, in vsakdo je izginil potem skozi kuhinjska vrata.

»Sedaj pa morate res iti,« je rekla Babette odločno in položila zadnjo polikano srajco k drugemu perilu.

»Da, da, saj že grem,« je odgovorila klepetulja. »Saj nikomur nočem krasti časa. Samo še nekaj,« je pristavila obojavljaje se. »Vem, da ste dostojna žena, gospodična Babette. Ali mi lahko napravite neko veliko uslugo?«

»Kako pa?«

»Ah, moj Bog, da se tod okoli potika veliko nezapriseženih duhovnikov. In za vsakega dobi človek petdeset frankov nagrade.«

»In?« je zarenčala likarica grozeče.

»Ali mi lahko pomagate, da zasledim enega izmed njih?«

»In vi bi se ne sramovali izročiti enega izmed njih za

petdeset frankov rablju?« je zaškripala Babette jezno.

»Ja, kaj pa hočete?« je rekla ona nedolžno. »Ko pa sem revna. In poleg tega povzročajo nezapriseženi duhovniki državi tako škodo. Če jih naznaniš, storiš rodoljubno delo.«

Likarica se je tresla od jeze in je težko skrivala, kako se ji to gnusi. Odprla je vrata pri peči in srdito drezala v rdečo žerjavico. Soseda pa je stopila k njej in ji hlastno zasepetala:

»Kajne da mi boste povedali, če boste zvedeli za kakega nezapriseženega duhovnika?«

Tedaj se Babette ni mogla več premagati. Besna se je obrnila z ogrebljico v roki in rekla:

»Za božjo voljo, ne hodite z glavo blizu ognja na odprtem!«

»Zakaj pa ne?« je vprašala soseda nič hudega sluteč.

»Ker lahko nastane eksplozija, saj strašno dišite po špirtu.«

Soseda je še stala kot okamenela, ko so se spet odprla vrata in je vstopil neki krošnjar.

»Grdo vreme je danes,« je zamrmral tudi ta in Babette ga je poslala v kuhinjo.

Tedaj je preko obiskovalkega obraza šinil ostuden smehlaj.

»Grdo vreme!« se je zahehetala; nato se je nenadoma začela na ves glas krohotati. »Grdo vreme je danes! Hehehe! Sedaj se mi je posvetilo! Saj to ni nič drugega kot dogovorjeno geslo. Rada bi videla, kaj vsi ti sedaj delajo v vaši kuhinji. No, pa na svidenje, gospodična Babette! Vem, kar vem!«

(Nadaljevanje)